

Full Stall

Yamaç Paraşütü Eğitim Notları | Düzenlenmiş PDF Sürümü

GÜVENLİK NOTU Bu doküman eğitim amacıyla düzenlenmiştir. Uçuş ve manevra uygulamaları yetkili eğitmen gözetiminde, uygun hava ve yeterli irtifa şartlarında yapılmalıdır.

Yaptığınız ilk full stall korkuntur. Kanadiniz arkanızda tamamen kaybolur, aniden geriye çekilirsiniz, ve kanadiniz bir daha ucmayacakmış gibi görünür. Bunu yaptığınız için bir anda pisman olursunuz. Sadece bu değil, kanat tepenizde kivrandığı için onu stallda tutmak da zor istir.

Bu Nedir?

Full stall, frenleri kanadın gerçekten uçmayı bırakacağı kadar çok çekip yavaşlatınca oluşur. Bütün kanat çöker, kafanızın arkasında kaybolur ve hızlı düşersiniz. Bu çok dramatiktir ve kesinlikle SIV yapmanın en etkileyici deneyimidir.

Buna Sebep Olan Ne?

Full stall, pilotun frenleri, paraşütün bir kanat gibi uçamayacağı kadar çekmesiyle oluşur ve başınızın üstünde sürüklenmeden başka birşeye yaramayan kumaş parçasına dönüşür. Pilot hemen her zaman stallun sebebidir, çünkü çok fazla fren uygulamıştır.

Ondan Nasıl Kurtulurum?

Neyse ki çok fazla fren uygulamayı ve stall olmayı engellemek oldukça kolaydır. Normalde, frenleri harnessin oturağının altına kadar çekmek gerekir. Aslında ilk defa stall yapan pilotlar, stalla girmeden önce frenleri ne kadar aşağıya çekebildiklerine şaşırırlar. Ama bir uyarı olarak, bazı kanatlar diğerlerinden daha kolay stall olurlar ve eğer uzun fren mesafeli bir kanada alışkınsanız, daha kısa fren mesafeli bir kanatta yanlışlıkla stall olmanız kolaydır. Fren mesafesi, fren tutamağının firar kenarının çekilmeye başlamasından stall noktasına kadar olan mesafesidir. Normalde fren mesafesi öğrenci kanatlarında daha uzun, yarışma kanatlarında daha kısadır. Sizi stalldan uyaran sadece fren mesafesi değildir. Fren basıncı eşit derecede önemlidir. Pilot, kanat stalla yaklaştıkça artan basıncı hissedebilmelidir. Fren basıncı artmayan kanatlarda kazara stalla girmek daha kolaydır ve yüksek tecrübeli pilotlar bile karşılaşabilir.

Stall yüzünden oluşan en sıradan kazalar, iniş yaklaşmasında - genelde küçük bir alana inmeye çalışırken oluşur. Pilot kanadı gittikçe daha fazla yavaşlatır ve stalla yaklaştığını anlamak yerine inişe konsantre olur. Sonra küçük bir kaldıracını içine girer ve kanadı daha fazla yavaşlatmaya çalışırken aynı zamanda rüzgar gradyanına girer, ve güm, kazara stall olur ve 10 metreden yere hızla çarpar.

Nasıl Kurtulunur?

Full stalldan kurtulmak için minimum 100m irtifa gerekir, ya da kazadaki zavallı pilotun sağlam bir sırt koruması kullanmaktan başka çaresi yoktur.

Güvenle çıkabilmek için, full stall sırasında ne olduğunu tamamen anlamak önemlidir. Daha fazla fren uygulayarak kanadı yavaşlattığınızda, hava hızınız 20km/h civarına iner. Stall anında, kanat arkanıza düşüyormuş gibi gelir ama gerçekten olan bu değildir. Aslında sürüklenmedeki büyük artış yüzünden kanat

durur. Ama pilot hala 20km/h hızla ilerlediği için momentumu ileri gidişini korur, ve ipler arkanıza düşer. Bu etkiyle, kanopiye göre ileri doğru sallanırsınız. Bu sadece bir saniye kadar sürer ve sonra kanopinin altında geriye sallanırsınız.

Stallden çıkış için tek yapmanız gereken her iki freni de bu anda bırakmaktır ve kanopi nazikçe öne doğru dalgalanır ve kendiliğinden açılır. Frenleri bundan önce, kanat arkanızdayken, frenleri bırakmamanız çok önemlidir, çünkü kanadın öne çok vahşice gelmesiyle sonuçlanır. Aslında kanadın öne çok fazla dalması ve pilotun kanadın içine düşmesi olayları birçok kere yaşanmıştır. Bunu ben bile bir kere yaptım ve tavsiye etmiyorum!

Frenleri doğru zamanda bırak' söylemesi kolay birşeydir ama pratikte yapması kolay değildir. Kanadın kaybolup arkanıza düşmesi bir şoktur, yani frenleri bu anda bırakmak büyük bir istektir, AMA AYARTILAMYIN! Stall yapmanın kolay olmamasının bir sebebi de kanat açılmaya çalışırken frenlerin ellerinizden kurtulmaya çalışmalarıdır. Solo bir kanatta kuvvetler tandem kanattan çok daha düşüktür ama dikkatli olun, frenler kendilerini ellerinizden kurtarmaya çalışırlar.

Bu yüzden full stallda lütfen ilk birkaç saniye kanat arkanızdayken frenleri bırakmayacağınızdan emin olun. İlk full stall yaparken durmanın şoku sizi şaşırtabilir ve frenleri bir anda bırakmanıza sebep olabilir; sadece o değil, kanat uçmaya çalıştığı için frenler elinizden kaçabilir. Bunun olmasına izin vermeyin. Kanadın öne geldiğini görene kadar kollarınız aşağıda kilitlenmiş şekilde frenleri sıkıca tutun.

Eğer dalış güçlüyse, kanadın aşağıya dalışını önleyecek şekilde dalışı sönmüleyebilirsiniz. Bu, kanat öne daldığında dalışı durdurmak için hızla her iki freni uygulamak demek. Bunu verimle uygulamak için hızlı olmalısınız çünkü kanat ufkun altına geçtiğinde ipler gevşeyeceği için hiçbir etkisi olmaz. Kanadın dalışını durdurur durdurmaz, frenleri hızla bırakın, aksi halde kanadı tekrar stall yapma ve dalışa girme riskiyle karşılaşırırsınız. Dalışın sönmüleyicisi, yaklaşık bir saniye sürmesi gereken hızlı fren uygulamaktır ve dalışı durdurmak için en az 50 cm çekmeniz gereklidir ama belli ki bu kanada bağlıdır.

Kurtulma Tekniği Olarak Stall

Full stall yapmak bazen kanadı başka şekilde düzeltemediğinizde yararlı bir teknik olabilir. İleri gidiş hızınızın kanat ucunu iplerin arasına ittiği kötü bir kravat varsa full stall kravatı açar, çünkü tamamen durduğunuzda hava akışı sıkışan ucu kurtaracak şekilde kanat üzerinden arkaya doğrudur.

Normalde spinden basitçe frenleri bırakarak çıkılabilir ama bir sebepten kanat spine devam ederse, bu durumdan kurtulmak için full stall kullanılabilir.

Full stallar ayrıca, tecrübeli pilotlar için deep stallden çıkış için tercih ettiğim tekniktir. Daha önce başarılı full stall yapmadıysanız, ve uçtuğunuz kanatla içinden çıkacağınızdan emin değilseniz, bunu bir kurtulma tekniği olarak kullanmamanız gerektiği açıktır.